

مدیریت تلفیقی شته ی کاهو *Nasonovia ribisnigri* Mosley**(Hom.:Aphididae)****جلال کلاهدوز شاهرودی^{۱*}، سید فاضل فاضلی کاخکی^۲****۱- نویسنده مسئول، مربی آموزشی و مدرس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی****۲- عضو هیئت علمی، استادیار آموزشی و مدرس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی****چکیده**

شته ی کاهو با نام علمی *Nasonovia ribisnigri* Mosley (Hom.:Aphididae) در حال حاضر مهمترین و کلیدی ترین آفت کاهو در مناطق مهمی از کشت این محصول در کشور همچون استان خوزستان و تهران می باشد که در طی دهه ی اخیر شیوع و نمود پیدا کرده و علی رغم سمپاشی های متعددی که روی آن در مناطق مختلف صورت می گیرد ولی باعث کاهش این محصول از نظر کمی و کیفی و در نتیجه خسارت اقتصادی کشاورزان گردیده است. امروزه افزایش نگرانی های مصرف کنندگان از باقی مانده ی آفت کش ها در محصولات کشاورزی به ویژه سبزیجاتی همچون کاهو که به صورت تازه خوری مصرف می شوند سبب می شوند که برای کنترل آفات به روش های جدیدی که برای بشر و محیط زیست امن تر باشند، بیشتر توجه شود. به همین منظور در این مطالعه به بررسی کلیه ی روش های کنترلی این آفت و امکان استفاده از آنها در قالب یک برنامه مدیریت تلفیقی پرداخته شده است. در این راستا از بازنگری در انتشارات علمی انجام شده استفاده گردیده است. طبق نظر اکثر محققین اگرچه که آفت کش ها نقش مهمی در کنترل این آفت نسبتاً تازه وارد در کشور بازی می کنند، اما باید توجه داشت که امکان مقاوم شدن این آفت به حشره کش های رایج فعلی در حال گسترش است. لذا جهت کنترل مطلوب این آفت روش مدیریت تلفیقی شامل مراحل پیشگیری (شامل جلوگیری از ورود مواد گیاهی آلوده به مزرعه، زیرورو کردن خاک قبل از کشت، استفاده از ارقام مقاوم، دادن محلول سمی ایمیداکلوپرید (کونفیدور) به گیاه های کاهو، کنترل علف های هرز میزبان، همزمانی کشت کاهو در منطقه توسط کشاورزان)، تقویت کنترل بیولوژیکی، پایش منظم و مداوم محصول، انجام مبارزه شیمیایی در صورت لزوم، اقدامات بهداشتی و زراعی مناسب پس از برداشت محصول و فرهنگ سازی پیشنهاد می گردد که رعایت نکات آن در مزارع کاهو جهت کاهش مصرف سموم آفتکش روی این محصول توصیه می گردد.

واژگان کلیدی: شته ی کاهو *Nasonovia ribisnigri*، کاهش سمپاشی، مدیریت تلفیقی